

AVANÇ BUTLLETÍ CLIMÀTIC MENSUAL. GENER DE 2010

Termomètricament, el gener ha estat fred¹ a gran part de Catalunya, si bé s'han registrat algunes anomalies lleugerament positives a punts de la depressió Central. Pel que fa a les precipitacions, el mes s'ha caracteritzat per ser plujós o molt plujós a gran part del territori, si bé a moltes zones del terç nord del país el mes ha resultat sec o molt sec.

La situació meteorològica del mes de gener a Catalunya va venir caracteritzada pel pas de tot un seguit de perturbacions. Fins a cinc episodis de precipitació van afectar el país al llarg del mes, de característiques molt diferents en base a la procedència del centre de baixes pressions, fet que va provocar que els efectes sobre el Principat també fossin diversos.

Durant els sis primers dies del mes de gener la circulació sobre el Principat va tenir en alçada una disposició zonal o de l'oest. Aquesta situació va provocar que Catalunya quedés afectada per tot un seguit de perturbacions que van deixar precipitacions a molts punts del territori, però sobretot al quadrant nord-est, tal com mostren les precipitacions més importants registrades a les Estacions Meteorològiques Automàtiques (EMA) gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC): 29,0 mm que es van acumular a Ventalló (l'Alt Empordà); els 28,0 mm mesurats a Torroella de Montgrí (el Baix Empordà); i els 27,8 mm registrats a Vallirana (el Baix Llobregat).

Una perturbació freda provinent de l'Europa oriental va afectar Catalunya entre els dies 7 i 11. El flux de l'est en superfície que l'acompanyava va afavorir la presència de precipitacions, concentrades sobretot al litoral. A més, la baixada de temperatura va provocar que la neu aparegués a cotes baixes. Les quantitats de precipitació més importants registrades a les EMA gestionades pel SMC van ser els 55,6 mm a l'Ametlla de Mar (el Baix Ebre); els 51,4 mm a Alcanar (el Montsià); o els 49,3 mm a Illa De Buda (el Montsià). La neu va fer acte de presència a molts punts del litoral i del prelitoral, sobretot de la meitat sud, tal com mostren els següents gruixos de neu observats en tot l'episodi pels membres de la Xarxa d'Observadors Meteorològics del Servei Meteorològic de Catalunya (XOM): 60 cm a Falset (el Priorat), 55 cm a Horta de Sant Joan (la Terra Alta), a la Pobla de Cèrvoles (les Garrigues) i a Ulldemolins (el Priorat). També caldria destacar els 70 cm registrats a l'EMA gestionada pel SMC ubicada a Prades (el Baix Camp).

¹ L'anàlisi termopluiomètrica s'ha elaborat a partir de dades encara no validades, i, per tant, és susceptible de possibles modificacions posteriors.

Els valors mitjans climàtics que s'han utilitzat s'han extret de:

Martín-Vide, J.; Raso Nadal, J. M.: *Atlas climàtic de Catalunya*. Període 1961-1990.

Al llarg de tot l'informe, s'expressen la temperatura (T) en graus Celsius (°C) i les quantitats de precipitació (PPT) en mil·límetres (mm), unitat equivalent a litres per metre quadrat.

Quan s'efectua la comparació entre la precipitació acumulada i la temperatura mitjana i els seus corresponents valors mitjans climàtics, s'adopten els criteris següents:

Qualificació	PPT total enregistrada respecte de la mitjana climàtica	Qualificació	Diferència entre la temperatura mitjana i la mitjana climàtica
molt sec	< 30%	molt càlid	≥ +3,0 °C
sec	entre 30% i 90%	càlid	entre +3,0 °C i +0,5 °C
normal	entre 90% i 110%	normal	entre +0,5 °C i -0,5 °C
plujós	entre 110% i 190%	fred	entre -0,5 °C i -3,0 °C
molt plujós	> 190%	molt fred	≤ -3,0 °C

A partir del dia 12 i fins el dia 20, la circulació va ser novament zonal, la qual cosa va comportar que Catalunya quedés afectada per tot un seguit de perturbacions atlàntiques, algunes d'elles circulant en sentit sud-oest a nord-est. Aquesta situació va implicar un augment de la temperatura i precipitacions que van afectar molts punts del Principat, però sobretot al litoral, al prelitoral i al vessant sud del Pirineu, tal com mostren les precipitacions més importants registrades a les EMA gestionades pel SMC acumulades durant aquest llarg període: 46,0 mm al Port del Comte (2.300 m) a la comarca del Solsonès; 43,9 mm a Riudoms (el Baix Ebre); o els 40,3 mm al Lac Redon (2.247 m) a la comarca de la Val d'Aran.

Entre els dies 25 i 27 una nova perturbació freda va visitar el país, si bé en aquesta ocasió les zones més afectades van ser les terres de Ponent, tal com mostren les següents quantitats registrades a les EMA gestionades pel SMC: els 24,1 mm de Torres de Segre (el Segrià); els 24,0 mm del Poal (el Pla d'Urgell); o els 24,0 mm de Lleida-Bordeta (el Segrià). La neu va fer acte de presència a molts punts de la depressió Central, si bé els gruixos no van ser importants, tal com mostren els següents gruixos de neu observats en tot l'episodi pels membres de la XOM: Port d'Ager (la Noguera), 10 cm; Balaguer (la Noguera), 5 cm; Ivars d'Urgell (el Pla d'Urgell), 3 cm. També caldria destacar els 3 cm registrats a l'EMA gestionada pel SMC ubicada a Prades (el Baix Camp).

Els darrers dies del mes van venir marcats per un flux del nord, generat entre l'anticicló Atlàntic, que es va posicionar de sud a nord, i una gran àrea depressionària ubicada a la banda oriental del continent Europeu. Entre els dos centres d'acció es va produir l'esmentat flux del primer quadrant que va comportar precipitacions al Pirineu, especialment a la seva vessant nord. A més, durant el dia 31, una petita perturbació va afectar Catalunya, provocant precipitacions molt febles a molts punts del territori i de neu a cotes molt baixes, si bé aquests gruixos no van ser significatius. Les quantitats de precipitació més destacades registrades a les EMA gestionades pel SMC són les següents: els 21,7 mm al Lac Redon (2.247 m) a la comarca de la Val d'Aran; els 18,3 mm a Certascan (2.400 m) a la comarca del Pallars Sobirà; o els 18,3 mm a Sasseuva (2.226 m) a la comarca de la Val d'Aran.

El mes de gener ha estat fred a gran part del territori, amb anomalies negatives que han estat per sota del $-2,0$ °C a molts punts del quadrant nord-est del territori, parts més altes del Pirineu, el Prepirineu i punts del Prelitoral Central. Les configuracions sinòptiques amb un predomini dels fluxos del primer quadrant, arrossegant masses d'aire molt fredes procedents de l'interior del continent europeu expliquen aquesta situació. En canvi, s'han produït anomalies lleugerament positives a punts de la depressió Central, probablement per la baixa freqüència de dies de boira que hi ha hagut durant el present mes de gener. La taula següent mostra les anomalies negatives més destacades registrades a les Estacions Meteorològiques Automàtiques (EMA) gestionades pel Servei Meteorològic de Catalunya (SMC):

Nom de l'EMA	Comarca	Anomalia (°C)
Portbou	l'Alt Empordà	-2,8
Sasseuva (2.226 m)	la Val d'Aran	-2,7
la Llacuna	l'Anoia	-2,3
Torroella de Fluvià	l'Alt Empordà	-2,3
Bonaigua (2.266 m)	el Pallars Sobirà	-2,2
la Tallada d'Empordà	el Baix Empordà	-2,2
Castelló d'Empúries	l'Alt Empordà	-2,1
La Panadella	l'Anoia	-2,1
Serra de Daró	el Baix Empordà	-2,1
Gisclareny	el Berguedà	-2,1
Ventalló	l'Alt Empordà	-2,1
Roses	l'Alt Empordà	-2,0

Pluviomètricament, el mes de gener ha estat plujós o molt plujós a gran part del territori, a excepció de gran part del terç nord, on ha estat sec o molt sec (figura 2). Aquesta distribució espacial de la precipitació ve donada per les configuracions sinòptiques de l'est que han provocat els episodis de pluja més destacats, deixant les quantitats de pluja més importants al sud i a l'est del territori. A més, com que en algunes ocasions aquestes configuracions anaven acompanyades d'aire molt fred, les precipitacions eren en forma de neu a molts indrets del territori, sobretot de la meitat sud els dies 7 i 8, i a punts de la depressió Central el dia 25.

La taula següent mostra les quantitats de precipitació per sobre dels 90 mm registrades a les EMA gestionades pel SMC.

Nom de l'EMA	Comarca	PPT (mm)
Prades	el Baix Camp	105,8
Riudoms	el Baix Camp	100,0
PN dels Ports	el Baix Ebre	100,0
l'Ametlla de Mar	el Baix Ebre	98,0
Certascan (2.400 m)	el Pallars Sobirà	95,5
Begues - PN del Garraf	el Baix Llobregat	94,6
Lac Redon (2.247 m)	la Val d'Aran	92,7
Ulldemolins	el Priorat	91,3
el Perelló	el Baix Ebre	90,2
Aitona	el Segrià	90,1

Figura 1:

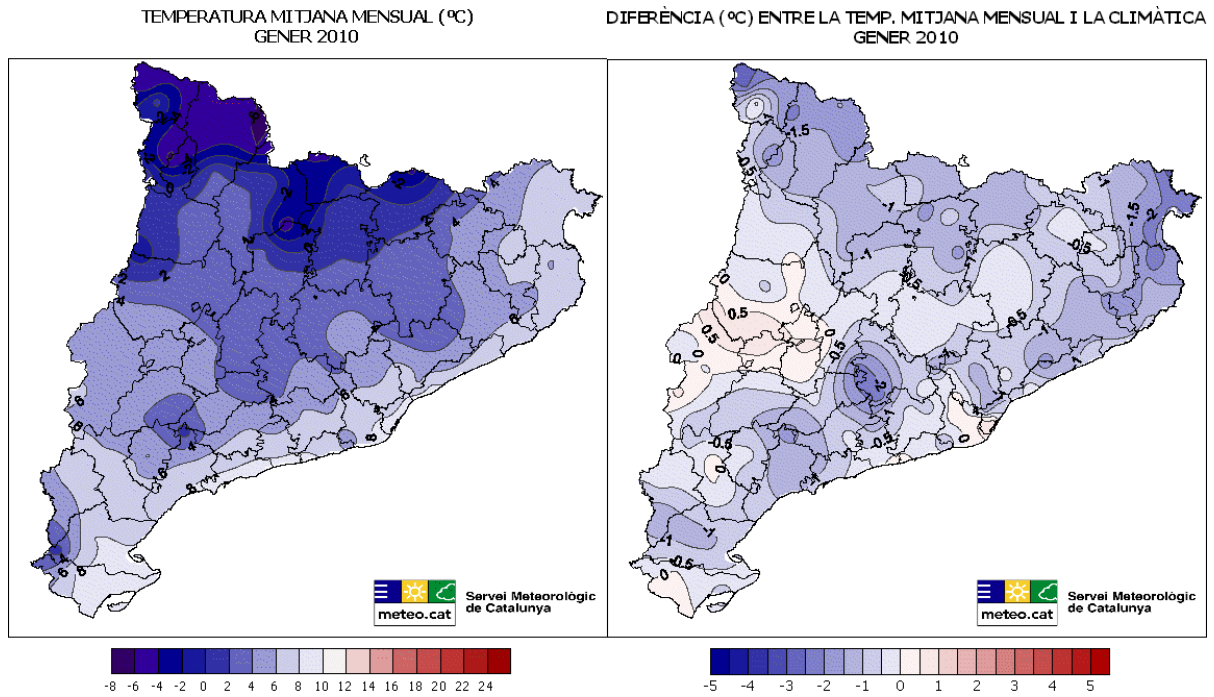

Figura 2:

